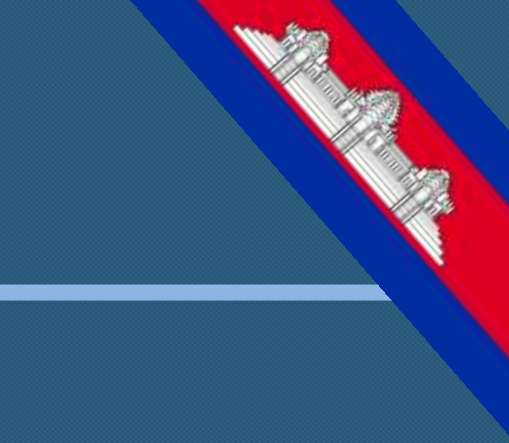

នីតិជាតិឯកជន

នីតិរដ្ឋប្បវេណី

ស្តីពី

ស្ទុំក្លូន

រាជបណ្ឌិតសភាវិជ្ជាជីវៈកុលាការ

ឧទ្ទេសនាមដោយៈ លោកស្រី ចាំង ស៊ីណាត

ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៥

Shared by: Eang Samang

រាជបណ្ឌិតសភាវិជ្ជាជីវៈតុលាការ

ស្នំកូន

ក្រមរដ្ឋប្បវេណី

ឧទ្ទេសនាមដោយ ៖ លោកស្រី ចាំង ស៊ីណាត

ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៥

1

ស្នំកូន

- ប្រភេទនៃស្នំកូន ៖
  - ✓ ស្នំកូនពេញលេញ
  - ✓ស្នំកូនធម្មតា

2

ផ្នែកទី ១. ស្នុំកូនពេញលេញ

ក. ការបង្កើតស្នុំកូនពេញលេញ

- ✓ បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ត្រូវដាក់ពាក្យសុំទៅតុលាការនៃលំនៅឋានរបស់ពួកគាត់ (មាត្រា ១០០៧)។

  ឧទាហរណ៍ ៖ ចាន់នី និង សុភាព មានទីលំនៅនៅរាជធានីភ្នំពេញ មានបំណងសុំយកកូនអាយុ ២ ឆ្នាំ របស់ ជានី ដែលមានទីលំនៅនៅខេត្តសៀមរាប។ ដូច្នេះ ចាន់នី និង សុភាព ត្រូវដាក់ពាក្យសុំទៅសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ។
- ✓ តុលាការចេញ ដីកាសម្រេច (មាត្រា ៣ កថា. ២ ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង) ។

3

១. លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងកូនសុំ ៖

- កូនសុំត្រូវមានអាយុតិចជាង ៨ ឆ្នាំ (មាត្រា ១០១០ នៃក.រ.) ។
- ជាអញ្ញត្រកម្ម (ការលើកលែង) តុលាការអាចបង្កើតស្នុំកូនពេញលេញ ទោះបីជាកូនសុំមានអាយុចាប់ពី ៨ឆ្នាំ ឡើងទៅក៏ដោយ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីមិនបានបញ្ជាក់ថា តើត្រូវមានមូលហេតុអ្វីខ្លះដែលអាចឱ្យតុលាការសម្រេចយ៉ាងដូច្នេះបានឡើយ។ ជាលទ្ធផល យុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការនឹងកំណត់ពីបញ្ហានេះ នាពេលអនាគតខាងមុខ។

4

ឧទាហរណ៍ ៖ កូនសុំបានរស់នៅជាមួយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម តាំងពីអាយុ ៧ ឆ្នាំ រហូតដល់អាយុ ១៥ ឆ្នាំ ទើបដាក់ពាក្យសុំបង្កើតស្នុំកូនពេញលេញ។ ក្នុងស្ថានភាពបែបនេះ តុលាការប្រហែលជាអាចបង្កើតស្នុំកូនពេញលេញបាន ទោះបីជាកូនមានអាយុ ១៥ ឆ្នាំ ក៏ដោយ។

5

• ត្រូវមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរបស់កូនសុំ លើកលែងតែករណីដែលឪពុកម្តាយបង្កើតមិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈបាន មានការធ្វើបាបកូន បោះបង់កូនចោលដោយទុច្ចរិត ឬហេតុជាទៃទៀត ដែលបំពានផលប្រយោជន៍របស់កុមារយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ (មាត្រា ១០១១ នៃក.វ)។

ឧទាហរណ៍ ៖ ឪពុកម្តាយបង្កើតបានឱ្យកូនដើរសុំទាន យកប្រាក់មកឱ្យខ្លួនចាយ វាយ ធឹកស្រា ហើយបដិសេធមិនឱ្យកូនទៅអ្នកជាទៃចិញ្ចឹម ឬ ករណីដែលឪពុកម្តាយបង្កើតបានបាត់ខ្លួន មិនទាន់អាចរកឃើញ ជាដើម។

6

ម្យ៉ាងវិញទៀត មាត្រា ១០១២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ថែមទាំងបានកំណត់នូវលក្ខខណ្ឌជាសារធាតុមួយទៀត ដែលជាមូលដ្ឋានអាចឱ្យតុលាការសម្រេចសេចក្តីបង្កើតសុំកូនពេញលេញបាន។ តាមពិត កុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំពេញលេញ មិនមែនជាកុមារដែលរស់នៅដោយសុខសប្បាយទេ មុនពេលបង្កើតសុំកូនពេញលេញ។

7

ដូច្នេះ ជាទូទៅ តុលាការនឹងសម្រេចបង្កើតសុំកូនពេញលេញលុះត្រាតែតុលាការយល់ឃើញថា មានការពិបាកយ៉ាងខ្លាំង ឬមិនសមរម្យ ក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ ដោយឪពុកម្តាយបង្កើត ឬមានស្ថានភាពពិសេសផ្សេងៗទៀត ដែលតុលាការយល់ឃើញថា មានភាពចាំបាច់ត្រូវបង្កើតសុំកូនពេញលេញ ដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កុមារ។

ស្ថានភាពទាំងនោះមានដូចជា ករណីដែលឪពុកម្តាយបាត់ខ្លួន ឬមានវិបត្តិផ្នែករាងកាយ មានជីវភាពក្រីក្រខ្លាំងដែលមិនអាចចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាកូនបានល្អ ឬ ករណីដែលឪពុកម្តាយធ្វើបាបកូន ឬបោះបង់កូនចោល ។ល។ និង។ល។

8

២. លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ៖

ជាដំបូង បុគ្គលដែលក្លាយជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម ត្រូវតែជាបុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធ (មាត្រា ១០០៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី)។ ដូច្នេះ បុគ្គលនៅលីវមិនអាចក្លាយជាឪពុក ឬម្តាយចិញ្ចឹមនៃកូនសុំពេញលេញបានឡើយ។

មួយវិញទៀត ប្តី ឬ ប្រពន្ធតែម្នាង ពុំអាចក្លាយជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹមបានឡើយ ប្រសិនបើប្រពន្ធ ឬ ប្តីម្នាងទៀត មិនបានក្លាយជាម្តាយ ឬឪពុកចិញ្ចឹម។ និយាយមួយបែបទៀតថា ទាំងប្តី ទាំងប្រពន្ធ ត្រូវតែក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមរបស់កូនសុំពេញលេញ ដោយក្រមរដ្ឋប្បវេណីមិនអនុញ្ញាតឱ្យនារីម្នាក់ដែលមានប្តី ហើយសុំកុមារម្នាក់មកធ្វើជាកូនចិញ្ចឹម ដោយរូបនាងក្លាយជាម្តាយចិញ្ចឹម ចំណែកឯប្តីរបស់នាងមិនក្លាយទៅជាឪពុកចិញ្ចឹមរបស់កូននោះទេ។

9

ក៏ប៉ុន្តែជាករណីលើកលែង ប្រសិនបើជាការសុំកូនរបស់សហព័ទ្ធម្នាងទៀត ក្រមរដ្ឋប្បវេណីអនុញ្ញាតឱ្យតែសហព័ទ្ធម្នាងក្លាយជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹមបាន (មាត្រា ១០០៨ កថា. ២ វាក្យ. ២ នៃក.វ.)។

ឧទាហរណ៍ ៖ ចិន្តា ជាស្ត្រីមេម៉ាយមានកូនម្នាក់ឈ្មោះ សំខាន់ ដែលមានអាយុ ៥ ឆ្នាំ។ នៅឆ្នាំ ២០១៣ នេះ ចិន្តា បានសម្រេចចិត្តរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយនឹងបុរសម្នាក់ឈ្មោះ សាវី។ ក្រោយពីរៀបការរួចហើយ សាវី មានបំណងបង្កើតស្នុំកូនពេញលេញជាមួយនឹង សំខាន់ ដែលជាកូនរបស់ ចិន្តា។ នៅក្នុងករណីបែបនេះ ចិន្តា គឺជាម្តាយបង្កើតរបស់ សំខាន់ ទៅហើយ នាងមិនអាចក្លាយជាម្តាយចិញ្ចឹមរបស់ សំខាន់ នោះទេ។ ដូច្នេះ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីអនុញ្ញាតឱ្យ សាវី តែម្នាក់ឯងក្លាយជាឪពុកចិញ្ចឹមរបស់ សំខាន់ បាន។

10

ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមត្រូវមានអាយុចាប់ពី ២៥ ឆ្នាំ ឡើងទៅ ហើយត្រូវមានអាយុច្រើនជាងកូនសុំយ៉ាងតិច ២០ ឆ្នាំ (មាត្រា ១០០៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី)។

ឧទាហរណ៍ ៖ សុភា និង សារី បានរៀបការជាមួយគ្នាអស់រយៈពេល ៥ ឆ្នាំ មកហើយ តែពួកគេមិនមានកូនជាមួយគ្នាឡើយ។ សុភា មានអាយុ ២៥ ឆ្នាំ ចំណែកឯ សារី មានអាយុ ៣០ ឆ្នាំ។ ឥឡូវនេះ អ្នកទាំងពីរមានបំណងសុំក្មេងម្នាក់ដែលមានអាយុ ៧ ឆ្នាំ មកចិញ្ចឹមធ្វើជាកូនសុំពេញលេញ។

11

ក្នុងករណីបែបនេះ សុភា និង សារី សុទ្ធតែមានអាយុចាប់ពី ២៥ ឆ្នាំ ដែលអាចសុំកូនអ្នកដទៃមកចិញ្ចឹមបាន រីឯ សារី មានអាយុ ៣០ ឆ្នាំ ពោលគឺមានអាយុលើសក្មេងដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំចំនួន ២៣ ឆ្នាំ ក៏ប៉ុន្តែ សុភា នាងមានអាយុលើសក្មេងដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំត្រឹមតែ ១៧ ឆ្នាំ ប៉ុណ្ណោះ ដូចនេះ សុភា មិនបានបំពេញលក្ខខណ្ឌដែលតម្រូវតាមមាត្រា ១០០៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីឡើយ មានន័យថា អ្នកទាំងពីរមិនអាចក្លាយទៅជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម តាមរយៈសុំកូនពេញលេញចំពោះក្មេងដែលមានអាយុ ៧ ឆ្នាំ នោះឡើយ។

12

៣. អំឡុងពេលសាកល្បង

ការបង្កើតឱ្យមានសុំកូនពេញលេញ គឺដើម្បីបង្កើតគ្រួសារថ្មីមួយដល់កុមារដែលអភ័ព្វ។ ហេតុដូច្នេះហើយទើប ក្រមរដ្ឋប្បវេណីតម្រូវឱ្យតុលាការធ្វើការពិចារណា ទៅលើស្ថានភាពរបស់បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមបានធ្វើ នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងកុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ ក្នុងអំឡុងពេលសាកល្បងចិញ្ចឹម ដែលមានរយៈពេលយ៉ាងតិច ៦ ខែ ជាគោលការណ៍ (មាត្រា ១០១៣ នៃក.វ.)។ ក្នុងន័យនេះ រយៈពេលសាកល្បងអាចមានរយៈពេលតិចជាងនេះបាន ក្នុងករណីពិសេស។

13

ឧទាហរណ៍ ៖ កូនសុំធ្លាប់បានរស់នៅជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ជាយូរណាស់មកហើយ តាំងពីមុនពេលដាក់ពាក្យសុំបង្កើតសុំកូនពេញលេញទៅទៀត។ ក្នុងករណីយ៉ាងនេះ តុលាការអាចកំណត់រយៈពេលសាកល្បងខ្លីជាង ៦ ខែ ឬ មិនកំណត់រយៈពេលសាកល្បងតែម្តងក៏បានដែរ។

ដូច្នេះ ប្រសិនបើតុលាការយល់ឃើញថា នៅក្នុងអំឡុងពេលសាកល្បងនេះ កុមារមិនអាចរស់នៅចុះសម្រុងជាមួយនឹងបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមទេ ភាគច្រើន តុលាការនឹងមិនសម្រេចឱ្យបង្កើតសុំកូនពេញលេញទេ ពីព្រោះថា ការធ្វើបែបនេះអាចនឹងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ទឹកចិត្ត ក៏ដូចជាផលប្រយោជន៍របស់កុមារនាពេលអនាគត។

14

ខ. អានុភាពស្នុំកូនពេញលេញ

✓ ផ្តាច់ចំណងញាតិភាពជាមួយនឹងឪពុកម្តាយបង្កើត (មាត្រា ១០១៨ នៃក.វ.) ។ ហេតុដូច្នេះ កូនស្នុំពេញលេញ និង ឪពុកម្តាយបង្កើតលែងមានសិទ្ធិសន្តតិកម្មរវាងគ្នាហើយ។

✓ ករណីលើកលែង ៖ ស្នុំកូនរបស់សហព័ទ្ធម្នាងទៀត។

ឧទាហរណ៍ ៖ លោក ភក្តី បានរៀបការជាមួយលោកស្រី កញ្ញា ដែលជាស្រីមេម៉ាយមានកូនម្នាក់ឈ្មោះ សំបូរ អាយុ ៥ឆ្នាំ។ ក្រោយពីបានរៀបការរួច លោក ភក្តី បានស្នុំយក សំបូរ ធ្វើជាកូនស្នុំពេញលេញ។ នៅក្នុងករណីនេះ ចំណងញាតិរវាង សំបូរ និង លោកស្រី កញ្ញា ដែលជាម្តាយបង្កើត នៅតែមានអត្ថិភាពជាដដែល ដោយមិនកាត់ផ្តាច់នោះទេ។

15

✓ បង្កើតទំនាក់ទំនងញាតិជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង ញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ដូចជាទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងកូនបង្កើតដែរ (មាត្រា ១០១៥ កថា. ១ នៃក.វ.) ។

✓ កូនស្នុំអាចប្រើនាមត្រកូលមុនស្នុំកូន ឬនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមបាន (មាត្រា ១០១៥ កថា. ២ នៃក.វ.)។

✓ ត្រូវធ្វើបញ្ជីកំណើតថ្មី។ ប៉ុន្តែ នៅក្នុងសំបុត្រកំណើតថ្មី ឬ សេចក្តីចម្លងនៃសំបុត្រកំណើត ឬ ឯកសារដកស្រង់កំណើត មិនត្រូវសរសេរពីចំណុចស្នុំកូនទេ (មាត្រា ១០១៨ នៃក.វ.)។

✓កូនស្នុំពេញលេញ មានសិទ្ធិទាមទារចំពោះតុលាការ ឱ្យបង្ហាញព័ត៌មានក្នុងទំហំចាំបាច់ កាលបើគាត់ក្លាយជានីតិជន នៅក្នុងករណីមានគោលបំណងត្រឹមត្រូវ (មាត្រា ១០១៩ នៃក.វ.) ។

16

គ. ការកាត់កាល់ស្នុំកូនពេញលេញ (មាត្រា ១០១៦ ក្រមរដ្ឋប្បវេណី)

- ✓ ត្រូវដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារកាត់កាល់។
- ✓ អ្នកមានសិទ្ធិដាក់ពាក្យបណ្តឹង ៖ ឪពុកម្តាយបង្កើត កូនសុំ តំណាងអយ្យការ។ ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម មិនអាចប្តឹងទាមទារកាត់កាល់ ស្នុំកូនពេញលេញបានទេ។
- ✓ តុលាការចេញ "សាលក្រម" (មាត្រា ៣ ចំណុច ជ. នៃច្បាប់ស្តីពី នីតិវិធីបណ្តឹងទាក់ទងនឹងឋានៈបុគ្គល) ។

17

- ✓ មូលហេតុនៃការកាត់កាល់ស្នុំកូនពេញលេញ ៖
  - ▪ ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមធ្វើបាបកូន បោះបង់កូនចោលដោយគំនិត ទុច្ចរិត ឬ ហេតុផ្សេងទៀតដែលបំពានផលប្រយោជន៍កូន យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ និង (ត្រូវតែមានមូលហេតុទាំងពីរជាជាច់ខាត)
  - ▪ ឪពុកម្តាយបង្កើតអាចគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូនដោយសមរម្យ។

ឧទាហរណ៍ ៖ បន្ទាប់ពីបានបង្កើតស្នុំកូនពេញលេញរួចហើយ កូនសុំ បានទៅរស់នៅជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម។ នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃ ការរស់នៅមួយរយៈជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម កូនសុំបានទទួលរង នូវការធ្វើបាបឥតត្រាប្រណីពីសំណាក់ម្តាយចិញ្ចឹម ហើយឪពុកចិញ្ចឹម ក៏មិនបានចាត់វិធានការ ដើម្បីទប់ស្កាត់សកម្មភាពធ្វើបាបរបស់ម្តាយ ចិញ្ចឹមមកលើកូនសុំដែរ។

18

ជាងនេះទៀត ឪពុកម្តាយបង្កើតរបស់កូនសុំដែលពីមុនមានជីវភាពក្រីក្រគោកយ៉ាកខ្លាំង ដោយសារតែមានជម្ងឺប្រចាំកាយ ក៏បានធូរស្បើយពីជម្ងឺ ហើយអាចប្រកបកិច្ចការជំនួញដើម្បីចិញ្ចឹមជីវភាពបានល្អប្រសើរជាងមុន។

ក្នុងករណីបែបនេះ ឪពុកម្តាយបង្កើតដែលមានបំណងចង់ទាមទារកូនយកមកវិញ ត្រូវដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារកាត់កាល់ ហើយបើតុលាការយល់ឃើញថា មានភស្តុតាងបញ្ជាក់ពីអត្ថិភាពនៃលក្ខខណ្ឌនៃការកាត់កាល់ទាំងពីរដូចបានកំណត់ខាងលើនេះ តុលាការនឹងចេញសាលក្រមដើម្បីប្រកាសពីការកាត់កាល់ស្នុំកូនពេញលេញ។

19

សម្គាល់ ៖ នៅក្នុងករណីដែលឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមបានធ្វើបាបកូនក៏ប៉ុន្តែ ឪពុកម្តាយបង្កើតមិនមានលទ្ធភាពសមរម្យដើម្បីគ្រប់គ្រងថែរក្សាកូនទេ ឬបានស្លាប់បាត់បង់ជីវិតទៅហើយ ជាដើមនោះ តុលាការមិនអាចកាត់កាល់ស្នុំកូនពេញលេញបានទេ ពីព្រោះតែខ្វះលក្ខខណ្ឌទី ២ ដែលកំណត់ដោយច្បាប់។ នៅក្នុងករណីនេះ គេអាចប្រើវិធី ការព្យួរឬដកហូតអំណាចមេបាពីឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម (មាត្រា ១០៤៨ ក្រម) ហើយជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនវិញ ដើម្បីការពារផលប្រយោជនរបស់អនីតិជននោះ។

20

- ✓ អានុភាពនៃការកាត់កាល់ ៖
  - ផ្តាច់ទំនាក់ទំនងញាតិភាពជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម
  - ញាតិភាពជាមួយនឹងឪពុកម្តាយបង្កើតកើតឡើងវិញ។

21

ផ្នែកទី ២. សុំកូនធម្មតា

ក. ការបង្កើតសុំកូនធម្មតា

✓ បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង កូនសុំ ដាក់ពាក្យសុំទៅតុលាការនៃលំនៅឋានរបស់កូនសុំ (ឧបសម្ព័ន្ធនៃច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង)។

ឧទាហរណ៍ ៖ ចាន់នី និង សុភាព មានទីលំនៅនៅរាជធានីភ្នំពេញ មានបំណងសុំយកកូនអាយុ ២ ឆ្នាំ របស់ ជានី ដែលមានទីលំនៅនៅខេត្តសៀមរាប។ ដូច្នេះ ចាន់នី សុភាព និង ជានី ត្រូវដាក់ពាក្យសុំទៅសាលាដំបូងខេត្តសៀមរាប។

✓ តុលាការចេញ ដីកាសម្រេច (មាត្រា ៣ នៃច្បាប់ខាងលើ)។

22

១. លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងកូនសុំ ៖

• មិនកំណត់អាយុរបស់កូនសុំទេ តែកូនសុំមិនត្រូវមានអាយុច្រើនជាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមទេ។

• កូនសុំមិនត្រូវជាបុព្វញ្ញាតិរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមទេ។

ឧទាហរណ៍ ៖ កញ្ញា មានអាយុ ៤០ ឆ្នាំ ហើយប្អូនប្រុសពៅរបស់គាត់ឈ្មោះ ដាវ៉ា មានអាយុទើបតែ ១៨ ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ កញ្ញា បានរៀបការ ហើយមានកូនប្រុសម្នាក់ឈ្មោះ សំបូរ មានអាយុ ២២ ឆ្នាំ។

23

ក្នុងករណីយ៉ាងនេះ សំបូរ មានអាយុច្រើនជាង ដាវ៉ា។ ក៏ប៉ុន្តែ បើគិតពីទំនាក់ទំនងញាតិវិញ ដាវ៉ា ត្រូវជាពូរបស់ សំបូរ ពោលគឺ ដាវ៉ា ជាបុព្វញ្ញាតិរបស់ សំបូរ។ ដូច្នេះ សំបូរ មិនអាចសុំយក ដាវ៉ា មកធ្វើជាកូនសុំធម្មតាបានឡើយ ទោះបីជា សំបូរ មានអាយុច្រើនជាង ដាវ៉ា ក៏ដោយ។

24

ជាធម្មតា ប្រសិនបើបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំជាអនីតិជន អ្នកដែលត្រូវផ្តល់ការយល់ព្រមទៅនឹងការបង្កើតសុំកូនធម្មតាគឺអ្នកតំណាងតាមច្បាប់កំណត់របស់អនីតិជន ពោលគឺ អ្នកមានអំណាចមេបា (ឧ. ឪពុកម្តាយបង្កើត) ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើអនីតិជននោះបានដល់អាយុ ១៥ ឆ្នាំ ហើយត្រូវតែទទួលការយល់ព្រមពីអនីតិជននោះផង ទើបអាចបង្កើតសុំកូនធម្មតាបាន (មាត្រា ១០២៤ កថាខណ្ឌទី ៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី)។

25

ប្រសិនបើបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ គឺជាអនីតិជន ភាពចាំបាច់ពិសេសនៃការបង្កើតសុំកូនដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូនសុំគឺជាមូលដ្ឋានដ៏សំខាន់ ដើម្បីឱ្យតុលាការសម្រេចសេចក្តីឱ្យបង្កើតសុំកូនធម្មតាបាន (មាត្រា ១០២៤ កថាខណ្ឌទី ១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី)។ នៅក្នុងការវិនិច្ឆ័យពីស្ថានភាពនេះ តុលាការត្រូវសួរយោបល់របស់ឪពុក ឬ ម្តាយម្នាងទៀតរបស់អនីតិជនដែលមិនមានអំណាចមេបាលើអនីតិជន ព្រមទាំងសួរយោបល់របស់អនីតិជននោះផ្ទាល់តែម្តង ប្រសិនបើអនីតិជននោះអាចបង្ហាញឆន្ទៈបាន។

26

ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ នៅក្នុងករណីដែលបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំគឺជានីតិជន តុលាការនឹងសម្រេចឱ្យបង្កើតស្ថុំកូនធម្មតា បើបានពិនិត្យឃើញថាមានឆន្ទៈពិតប្រាកដ ក្នុងការបង្កើតទំនាក់ទំនងស្ថុំកូនធម្មតាជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម (មាត្រា ១០២៣ កថាខណ្ឌទី ១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី)។

27

២. លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម

○ បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ត្រូវតែមានអាយុចាប់ពី ២៥ ឆ្នាំ ឡើងទៅ ហើយមិនត្រូវជាបច្ឆាញាតិ និងត្រូវមានអាយុច្រើនជាងបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ (មាត្រា ១០២០ កថាខណ្ឌទី ១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី)។

○បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុក ឬម្តាយចិញ្ចឹម អាចជាបុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធក៏បាន ឬជាបុគ្គលដែលមិនមានសហព័ទ្ធក៏បានដែរ។

28

- ប្រសិនបើជាបុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធ គឺចាំបាច់ត្រូវតែមានការយល់ព្រមពីសំណាក់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតផង ទើបសហព័ទ្ធម្ខាងអាចជាក់ពាក្យសុំបង្កើតស្នំកូនធម្មតាបាន។

ក៏ប៉ុន្តែ នៅក្នុងករណីដែលមានតែសហព័ទ្ធម្ខាងជាអ្នកជាក់ពាក្យសុំនោះស្នំកូនមានអានុភាពតែចំពោះសហព័ទ្ធ ដែលបានជាក់ពាក្យសុំបង្កើតស្នំកូននោះតែប៉ុណ្ណោះ។

29

- ក៏ប៉ុន្តែ បើបុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធ ហើយមានបំណងសុំកូនដែលជាអនីតិជន មាត្រា ១០២១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី តម្រូវឱ្យសហ-ព័ទ្ធទាំងពីរនាក់ជាក់ពាក្យសុំបង្កើតស្នំកូនធម្មតាដោយសហការគ្នា។ ប្រសិនបើសហព័ទ្ធម្ខាងមិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈបាន ដូចជាករណីមានជម្ងឺផ្នែកស្មារតី ជាដើម ការជាក់ពាក្យសុំបង្កើតស្នំកូនធម្មតាអាចធ្វើឡើងដោយសហព័ទ្ធតែម្ខាងបាន។

30

○ដូចគ្នាដែរ ប្រសិនបើជាការសុំបង្កើតស្នាំកូនធម្មតាជាមួយនឹងកូនជាអនីតិជនរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ការជាក់ពាក្យសុំនឹងត្រូវធ្វើដោយសហព័ទ្ធតែម្ខាងប៉ុណ្ណោះ (មាត្រា ១០២១ និង មាត្រា ១០២២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី)។

○ បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ត្រូវតែមានឆន្ទៈពិតប្រាកដ ក្នុងការបង្កើតទំនាក់ទំនងស្នាំកូន។ ដូចនេះ បើតុលាការយល់ឃើញថា ស្នាំកូនត្រូវបានបំពាន ក្នុងគោលបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងបុគ្គលដែលមានភេទផ្សេងគ្នា ឬ ដូចគ្នា ឬក្នុងគោលបំណងមិនត្រឹមត្រូវផ្សេងទៀត តុលាការនឹងមិនចេញសេចក្តីសម្រេចបង្កើតស្នាំកូនធម្មតាឡើយ (មាត្រា ១០២៣ កថាខណ្ឌទី ២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី)។

31

ខ. អានុភាពស្នាំកូនធម្មតា

✓ មិនផ្តាច់ចំណងញាតិភាពជាមួយនឹងឪពុកម្តាយបង្កើត (មាត្រា ១០២៦ កថា. ១ ក.វ.)។ ហេតុដូច្នេះ កូនស្នាំធម្មតានៅតែមានសិទ្ធិធ្វើសន្តតិកម្មពីឪពុកម្តាយបង្កើតជាដដែល ហើយសិទ្ធិទាមទារ និងករណីយកិច្ចផ្តត់ផ្គង់អាហារកាតព្វកិច្ចនៅតែមានអត្ថិភាព។

✓ បង្កើតទំនាក់ទំនងញាតិជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង ញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ដូចជាទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងកូនបង្កើតដែរ (មាត្រា ១០២៧ កថា. ១ ក.វ)។

32

✓ កូនសុំអាចប្រើនាមត្រកូលមុនសុំកូន ឬនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមបាន (មាត្រា ១០២៧ កថា. ២ ក.វ)។

✓កូនសុំជាអនីតិជន ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបា របស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម (មាត្រា ១០២៧ កថា. ៣ ក.វ)។ ប៉ុន្តែ បើបានយកកូនបង្កើតរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងមកធ្វើជាកូនសុំ គឺត្រូវស្ថិតក្រោមអំណាចមេបារួមរបស់ឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម និងសហព័ទ្ធ។

✓ សុំកូនធម្មតា ត្រូវចុះនៅលើរឹមទំព័រនៃបញ្ជីកំណើតរបស់កូនសុំ ពោលគឺមិនតម្រូវឱ្យធ្វើបញ្ជីកំណើតថ្មីទេ (មាត្រា ១០៣៣ ក.វ)។

33

គ. ការកាត់កាល់សុំកូនធម្មតា

✓ ការកាត់កាល់តាមការព្រមព្រៀង (មាត្រា ១០២៨ នៃក.វ.) ៖

○ ភាគីទាំងសងខាងនៃសុំកូន ត្រូវដាក់ពាក្យសុំទៅតុលាការនៃលំនៅឋានរបស់កូនសុំ (តារាងឧបសម្ព័ន្ធនៃច្បាប់ស្តីពីរឿងក្តីរដ្ឋ-ប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង)។

○ តុលាការធ្វើការសម្រេចសេចក្តី ដោយចេញជា ដីកាសម្រេច ។

○ នៅក្នុងករណីដែលកូនសុំគឺជាអនីតិជន ពាក្យសុំព្រមព្រៀងកាត់កាល់ត្រូវធ្វើឡើងដោយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង បុគ្គលដែលត្រូវតែជាអ្នកតំណាងដែលច្បាប់កំណត់របស់អនីតិជននោះ ក្រោយពេលកាត់កាល់ (ឧទាហរណ៍ ៖ ឪពុកម្តាយបង្កើតរបស់កូនសុំ)។

34

- ក្រមរដ្ឋប្បវេណីតម្រូវឱ្យកូនសុំជាអនីតិជន ដែលមានអាយុដល់ ១៥ ឆ្នាំ ផ្តល់ការយល់ព្រមទៅនឹងការកាត់កាល់នេះផង ទើបបាន។
- ក្រៅពីនេះ នៅពេលដែលអនីតិជនអាចបង្ហាញឆន្ទៈបាន តុលាការត្រូវសួរយោបល់របស់អនីតិជននោះផង ពាក់ព័ន្ធនឹងការកាត់កាល់ស្នុំកូនធម្មតា។
- សហព័ទ្ធទាំងសងខាងដែលជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម តាមរយៈការដាក់ពាក្យសុំបង្កើតស្នុំកូនដោយសហការគ្នា ត្រូវដាក់ពាក្យសុំកាត់កាល់នេះជាមួយគ្នា លើកលែងតែសហព័ទ្ធណាម្នាងមិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈខ្លួនបាន (មាត្រា ១០២៩) (ឧទាហរណ៍ ៖ មានជម្ងឺធ្ងន់ធ្ងរខ្លាំង)។

35

ឧទាហរណ៍ ៖ ចិន្តា អាយុ ៣៥ ឆ្នាំ និង ជារី អាយុ ២០ ឆ្នាំ គឺជាម្តាយចិញ្ចឹម និង កូនសុំធម្មតា។ ក្រោយពីមានទំនាស់ពាក្យសំដីជាមួយគ្នាហើយ ជារី ក៏បានចាកចេញពីលំនៅឋានរបស់ ចិន្តា នៅភ្នំពេញ ទៅរស់នៅខេត្តសៀមរាប។ បន្ទាប់ពីបានពិភាក្សាគ្នារួចមក ចិន្តា និង ជារី ក៏ព្រមព្រៀងគ្នាកាត់កាល់ស្នុំកូនធម្មតា។ ក្នុងករណីនេះ ចិន្តា និង ជារី ត្រូវធ្វើពាក្យសុំមួយ ហើយដាក់ជូនទៅសាលាដំបូងខេត្តសៀមរាប។

36

✓ ភាគីម្ខាងនៃសុំកូន អាចដាក់ ពាក្យបណ្តឹងទាមទារកាត់កាល់សុំកូនធម្មតា (មាត្រា ១០៣១ ក្រមរដ្ឋប្បវេណី) ៖

- ភាគីសុំកូន ៖ ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ឬ កូនសុំ។
- ប្រសិនបើកូនសុំជាអនីតិជននៅឡើយ អ្នកដែលនឹងក្លាយជាអ្នកតំណាងតាមច្បាប់កំណត់របស់កូនសុំ គឺជាអ្នកដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារកាត់កាល់នេះ។ ជាងនេះទៅទៀត បើកូនសុំបានដល់អាយុ ១៥ ឆ្នាំហើយ ត្រូវតែមានការយល់ព្រមពីអនីតិជននោះផងទើបបាន។

37

- ក្នុងន័យដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជន ក្រមរដ្ឋប្បវេណី បានធ្វើការហាមឃាត់ការដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារកាត់កាល់ ពីសំណាក់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ប្រសិនបើកូនសុំនៅជាអនីតិជននៅឡើយ (មាត្រា ១០៣១ កថាខណ្ឌទី ២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី)។

38

❖ មូលហេតុនៃការកាត់កាល់ស្នុំកូនធម្មតា ៖

- ភាគីម្ខាងបោះបង់ចោលភាគីម្ខាងទៀតដោយទុច្ចរិត។
- មិនច្បាស់ថា ភាគីម្ខាងរស់ ឬ ស្លាប់ ក្នុងអំឡុងពេលយ៉ាងតិច ១ ឆ្នាំ។
- ហេតុធ្ងន់ធ្ងរផ្សេងៗទៀតដែលពិបាកបន្តទំនាក់ទំនងស្នុំកូន។

39

ឧទាហរណ៍ ៖ មុនី និង រដ្ឋា បានសុំ ដានី មកធ្វើជាកូនចិញ្ចឹមតាមរយៈស្នុំកូនធម្មតា តាំងពីពេលដែល ដានី មានអាយុ ១៥ ឆ្នាំ មកម្ល៉េះ។ មកដល់បច្ចុប្បន្ននេះ មុនី និង រដ្ឋា សុទ្ធតែមានវ័យចំណាស់អស់ទៅហើយ ចំណែកឯ ដានី វិញក៏មានអាយុ ៣០ ឆ្នាំ ហើយដែរ។ ប៉ុន្តែ រយៈពេល ៣ ឆ្នាំ ហើយ ដែល ដានី មិនដែលមកលេង ឬទូរស័ព្ទមកសួរសុខទុក្ខ មុនី និង រដ្ឋា ដែលជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមឡើយ ហើយក៏មិនដែលទំនុកបម្រុងដល់ជីវភាពរបស់ មុនី

40

និង រដ្ឋា ដែរ។ ក្នុងករណីបែបនេះ មុនី និង រដ្ឋា អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារកាត់កាល់ចំពោះ ជានី បាន។ នៅក្នុងករណីដែល តុលាការយល់ឃើញថា មានមូលហេតុដូចបានចែងនៅមាត្រា ១០៣១ កថាខណ្ឌទី ១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី តុលាការនឹងចេញសាលក្រមសម្រេចកាត់កាល់ស្នុំកូនធម្មតារវាង មុនី, រដ្ឋា និង ជានី ទោះបីជា ជានី មិនយល់ព្រមទៅនឹងការកាត់កាល់នេះក៏ដោយ ។

41

- ✓ អានុភាពនៃការកាត់កាល់ស្នុំកូនធម្មតា ៖
  - ការកាត់កាល់ស្នុំកូនធម្មតា មិនមានអានុភាពប្រតិសកម្ម (ភាពធាក់ថយក្រោយ) ឡើយ បានសេចក្តីថា ការកាត់កាល់មានអានុភាពបញ្ចប់ស្នុំកូនធម្មតា គិតចាប់ពីពេលកាត់កាល់តទៅ។
  - ដូច្នេះ ទំនាក់ទំនងញាតិរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ត្រូវបញ្ចប់នៅពេលនោះ ពោលគឺកូនសុំ និងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមលែងមានសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចចំពោះគ្នាទៅវិញទៅមកទៀតហើយ។
  - ក៏ប៉ុន្តែ កូនសុំនៅតែអាចប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមបាន (មាត្រា ១០៣២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី)។

42

✓ ជារួម ភាពខុសប្លែកគ្នា រវាងស្នំកូនទាំងពីរប្រភេទមានដូចតទៅ ៖

ស្នំកូនពេញលេញ	ស្នំកូនធម្មតា
-កូនសុំត្រូវមានអាយុតិចជាង ៨ ឆ្នាំ ជាគោលការណ៍។	-កូនសុំអាចជាអនីតិជន ឬនីតិជន ក៏បានដែរ។
-តុលាការអាចបង្កើតស្នំកូនបាន លុះត្រាតែ មានការយល់ព្រមពី ឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ អ្នកអាណាព្យាបាល លើកលែងតែនៅក្នុងករណីពិសេស។	-នៅក្នុងករណីដែលកូនសុំជាអនីតិជន ត្រូវតែមានការយល់ព្រមពីអ្នកមានអំណាចមេបាប៉ុណ្ណោះ (ក្នុងករណីដែល ឪពុកម្តាយលែងលះគ្នា មានតែឪពុក ឬម្តាយតែម្នាងប៉ុណ្ណោះ ដែលជាអ្នកមានអំណាចមេបាលើកូនជាអនីតិជន)។

43

ស្នំកូនពេញលេញ	ស្នំកូនធម្មតា
-ផ្តាច់ចំណងញាតិភាពជាមួយនឹងឪពុកម្តាយបង្កើត និងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើត។	-ពុំផ្តាច់ចំណងញាតិភាពជាមួយនឹងឪពុកម្តាយបង្កើតទេ។
-ការកាត់កាល់មានតែ ០១ ប្រភេទ	-ការកាត់កាល់មានពីរប្រភេទ។
-តុលាការសម្រេចពីការកាត់កាល់តាម សាលក្រម ។	-ការកាត់កាល់តាមការព្រមព្រៀង ៖ តុលាការសម្រេចជា ដីកាសម្រេច។ -ការកាត់កាល់តាមពាក្យបណ្តឹង ៖ តុលាការសម្រេចជា សាលក្រម។

44

សូមអរគុណ !

45

ស្នំកូន (តាមបទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី)

ក្រមរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានបញ្ញត្តឱ្យមានស្នំកូនពីរប្រភេទគឺ ៖ ស្នំកូនពេញលេញ និង ស្នំកូនឆម្មតា។ តាមខ្លឹមសារនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ការបង្កើតស្នំកូនពេញលេញត្រូវគោរពតាមលក្ខខណ្ឌដែលមានភាពតឹងរឹងជាងការបង្កើតស្នំកូនឆម្មតា ។ ការកំណត់យ៉ាងដូច្នេះដោយសារតែក្រោយពីបង្កើតស្នំកូនពេញលេញហើយ ចំណងញាតិភាពរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយបង្កើតត្រូវបញ្ចប់។ ផ្ទុយទៅវិញ ចំណងញាតិភាពរវាងកូនសុំឆម្មតា និង ឪពុកម្តាយបង្កើតនៅតែបន្តរស្តិភាព ទន្ទឹមគ្នានឹងការបង្កើតចំណងញាតិភាពជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម។

ផ្នែកទី ១. ស្នំកូនពេញលេញ

ស្នំកូនពេញលេញអាចបង្កើតបាន លុះត្រាតែបានបំពេញលក្ខខណ្ឌកំណត់មួយចំនួនហើយមានអានុភាពបញ្ចប់ញាតិភាពជាមួយនឹងឪពុកម្តាយបង្កើត។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក្តី ស្នំកូនពេញលេញអាចកាត់កាល់បាន កាលបើមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់។

១. ការបង្កើតស្នំកូនពេញលេញ

ដើម្បីបង្កើតស្នំកូនពេញលេញ ត្រូវបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌទម្រង់ និង លក្ខខណ្ឌគ្រឹះមួយចំនួនខាងក្រោម។

១.១. លក្ខខណ្ឌទម្រង់

*មាត្រា **១០០៧** នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបានចែងថា ៖ បើយល់ឃើញថាមានលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ១០០៨ ដល់មាត្រា ១០១២ ខាងក្រោមនេះ តុលាការអាចបង្កើតស្នំកូនពេញលេញ ដោយបញ្ចប់ញាតិភាពជាមួយញាតិលោហិតនៃឪពុកម្តាយបង្កើត តាមពាក្យសុំរបស់បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមបាន ។*

*យោងតាមអត្ថន័យនៃបទប្បញ្ញត្តិខាងលើនេះ ឃើញថា ការបង្កើតស្នំកូនពេញលេញ ត្រូវតែប្រកាសដោយតុលាការ។ អ្នកដែលមានសិទ្ធិដាក់ពាក្យសុំបង្កើតស្នំកូនពេញលេញ គឺ **បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម** ដែលត្រូវដាក់ពាក្យសុំនេះទៅតុលាការនៃលំនៅឋានរបស់គាត់ (បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម) **(មាត្រា ៤ កថាខណ្ឌទី ១ នៃតារាងឧបសម្ព័ន្ធផ្នែកទី ៤-៣ នៃច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង)** ។*

*នៅក្នុងករណីបែបនេះ តុលាការនឹងសម្រេចដោយចេញជា **ដីកាសម្រេច** ផ្អែកតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង។*

១.២. លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងកូនសុំ

*ជាដំបូង កូនសុំត្រូវតែមានអាយុតិចជាង ៨ ឆ្នាំ **(មាត្រា ១០១០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី)**។*

ដោយហេតុថា មាត្រា ១០១០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី បានកំណត់ថា**ជាគោលការណ៍** កូនសុំត្រូវមានអាយុ **៨ ឆ្នាំ** ហេតុដូច្នេះហើយទើបមានការបកស្រាយថា **ជាអញ្ញត្រកម្ម** (ការលើកលែង) តុលាការអាចបង្កើតស្នាំកូនពេញលេញ ទោះបីជាកូនសុំមានអាយុចាប់ពី ៨ឆ្នាំ ឡើងទៅក៏ដោយ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីមិនបានបញ្ជាក់ថា តើត្រូវមានមូលហេតុអ្វីខ្លះដែលអាចឱ្យតុលាការសម្រេចយ៉ាងដូច្នេះបានឡើយ។ ជាលទ្ធផល យុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការនឹងកំណត់ពីបញ្ហានេះ នាពេលអនាគតខាងមុខ។

ក្រៅពីនេះ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីតម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរបស់កូនសុំ ដើម្បីបង្កើតស្នាំកូនពេញលេញ (**មាត្រា ១០១១ វាក្យខណ្ឌទី ១**)។ យ៉ាងណាមិញ តុលាការអាចសម្រេចបង្កើតស្នាំកូនពេញលេញ ដោយមិនចាំបាច់ទទួលការយល់ព្រមខាងលើនេះបាន ក្នុងករណីដែល (**មាត្រា ១០១១ វាក្យខណ្ឌទី ២**) ៖

-ឪពុកម្តាយមិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈបាន។

-មានការធ្វើបាបកូនដោយឪពុកម្តាយ ឬបោះបង់កូនចោលដោយគំនិតទុច្ចរិត។

-ហេតុផ្សេងៗទៀតដែលបំពានផលប្រយោជន៍របស់កុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត **មាត្រា ១០១២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី** ថែមទាំងបានកំណត់នូវលក្ខខណ្ឌជាសារធាតុមួយទៀត ដែលជាមូលដ្ឋានអាចឱ្យតុលាការសម្រេចសេចក្តីបង្កើតស្នាំកូនពេញលេញបាន។ តាមពិត កុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំពេញលេញមិនមែនជាកុមារដែលរស់នៅដោយសុខសប្បាយទេ មុនពេលបង្កើតស្នាំកូនពេញលេញ។ ដូច្នេះ ជាទូទៅ តុលាការនឹងសម្រេចបង្កើតស្នាំកូនពេញលេញ លុះត្រាតែតុលាការយល់ឃើញថា មានការពិបាកយ៉ាងខ្លាំង ឬមិនសមរម្យ ក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សាកុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ ដោយឪពុកម្តាយបង្កើត ឬមានស្ថានភាពពិសេសផ្សេងៗទៀត ដែលតុលាការយល់ឃើញថា មានភាពចាំបាច់ត្រូវបង្កើតស្នាំកូនពេញលេញ ដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កុមារ។ ស្ថានភាពទាំងនោះមានដូចជា ករណីដែលឪពុកម្តាយប្តាត់ខ្លួន ឬមានវិបត្តិផ្នែករាងកាយ មានជីវភាពក្រីក្រខ្លាំងដែលមិនអាចចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាកូនបានល្អ ឬ ករណីដែលឪពុកម្តាយធ្វើបាបកូន ឬបោះបង់កូនចោល ។ល។ និង។ល។

ជាងនេះទៅទៀត ការបង្កើតឱ្យមានស្នាំកូនពេញលេញ គឺដើម្បីបង្កើតគ្រួសារថ្មីមួយដល់កុមារដែលអនាថ្ល។ ហេតុដូច្នេះហើយទើប ក្រមរដ្ឋប្បវេណីតម្រូវឱ្យតុលាការធ្វើការពិចារណា ទៅលើស្ថានភាពរបស់បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមបានធ្វើ នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងកុមារដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ ក្នុងអំឡុងពេលសាកល្បងចិញ្ចឹម ដែលមានរយៈពេលយ៉ាងតិច ៦ ខែ ជាគោលការណ៍ (**មាត្រា ១០១៣**)។ ក្នុងន័យនេះ រយៈពេលសាកល្បងអាចមានរយៈពេលតិចជាងនេះបាន ក្នុងករណីពិសេស។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើតុលាការយល់ឃើញថា នៅក្នុងអំឡុងពេលសាកល្បងនេះ កុមារមិនអាចរស់នៅចុះសម្រុងជាមួយនឹងបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមទេ ភាគ

ច្រើន តុលាការនឹងមិនសម្រេចឱ្យបង្កើតស្នាំកូនពេញលេញទេ ពីព្រោះថា ការធ្វើបែបនេះអាចនឹងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ទឹកចិត្ត ក៏ដូចជាផលប្រយោជន៍របស់កុមារនាពេលអនាគត។

១.៣. លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម

ជាដំបូង បុគ្គលដែលក្លាយជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹម ត្រូវតែជាបុគ្គលដែលមានសហព័ន្ធ **(មាត្រា ១០០៨)**។ ដូច្នេះ បុគ្គលនៅលីវមិនអាចក្លាយជាឪពុក ឬម្តាយចិញ្ចឹមនៃកូនសុំពេញលេញបានឡើយ។ មួយវិញទៀត ប្តី ឬ ប្រពន្ធតែម្នាង ពុំអាចក្លាយជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹមបានឡើយ ប្រសិនបើប្រពន្ធ ឬ ប្តីម្នាងទៀត មិនបានក្លាយជាម្តាយ ឬឪពុកចិញ្ចឹម។ និយាយមួយបែបទៀតថា ទាំងប្តី ទាំងប្រពន្ធ ត្រូវតែក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមរបស់កូនសុំពេញលេញ ដោយក្រមរដ្ឋប្បវេណីមិនអនុញ្ញាតឱ្យនារីម្នាក់ដែលមានប្តី ហើយសុំកុមារម្នាក់មកធ្វើជាកូនចិញ្ចឹម ដោយរូបនាងក្លាយជាម្តាយចិញ្ចឹម ចំណែកឯប្តីរបស់នាងមិនក្លាយទៅជាឪពុកចិញ្ចឹមរបស់កូននោះទេ។ ក៏ប៉ុន្តែជាករណីលើកលែង ប្រសិនបើជាការសុំកូនរបស់សហព័ន្ធម្នាងទៀត ក្រមរដ្ឋប្បវេណីអនុញ្ញាតឱ្យតែសហព័ន្ធម្នាងក្លាយជាឪពុក ឬ ម្តាយចិញ្ចឹមបាន។

បន្ថែមលើសពីនេះទៀត ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមត្រូវមានអាយុចាប់ពី ២៥ ឆ្នាំ ឡើងទៅ ហើយត្រូវមានអាយុច្រើនជាងកូនសុំយ៉ាងតិច ២០ ឆ្នាំ **(មាត្រា ១០០៩)**។

២. អានុភាពនៃស្នាំកូនពេញលេញ

អានុភាពដ៏សំខាន់មួយនៃស្នាំកូនពេញលេញ គឺការបញ្ចប់ញាតិភាពរវាងកូនសុំជាមួយនឹងឪពុកម្តាយបង្កើត ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើត។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើជាការបង្កើតស្នាំកូនពេញលេញជាមួយនឹងកូនរបស់សហព័ន្ធម្នាងទៀត ញាតិភាពរវាងកូនសុំ និងសហព័ន្ធម្នាងទៀតដែលជាឪពុក ឬ ម្តាយបង្កើតរបស់កូននោះ ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់គាត់ មិនត្រូវបញ្ចប់ឡើយ **(មាត្រា ១០១៦)**។

ព្រមពេលជាមួយគ្នានេះ ចំណងញាតិរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមនឹងត្រូវបង្កើតឡើង ហើយកូនសុំនឹងទទួលបាន:ដូចគ្នានឹងកូនបង្កើតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ព្រមទាំងមានសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចដូចគ្នានឹងកូនបង្កើត នៅក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម **(មាត្រា ១០១៥)**។ ដូច្នេះ កូនសុំត្រូវស្ថិតក្រោមអំណាចមេបាររបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម។ ក៏ប៉ុន្តែ កូនសុំអាចប្រើនាមត្រកូលមុនស្នាំកូនក៏បាន ឬក៏ប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមក៏បានដែរ។

បន្ទាប់ពីបង្កើតស្នាំកូនពេញលេញរួចហើយ ត្រូវធ្វើសំបុត្រកំណើតថ្មីឱ្យកូនសុំ ហើយនៅក្នុងសំបុត្រកំណើតនោះ មិនត្រូវសរសេរចំណុចស្តីពីស្នាំកូនឡើយ **(មាត្រា ១០១៨)**។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី នៅពេលដែលកូនសុំបានក្លាយជានីតិជន កូនសុំមានសិទ្ធិទាមទារឱ្យបង្ហាញព័ត៌មានទាក់ទងក្នុងទំហំដែលចាំបាច់ ចំពោះតុលាការដែលរក្សាទុកនូវសំណុំរឿងក្តីទាក់ទងនឹងស្នាំកូន។ ក៏ប៉ុន្តែ សិទ្ធិទាមទារនេះអាចអនុវត្តបានតែ ក្នុងករណីដែលមានគោលបំណងត្រឹមត្រូវតែប៉ុណ្ណោះ ដូចជាករណីចាំបាច់ដើម្បីព្យាបាលជម្ងឺ ឬ ដើម្បីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ ជាដើម **(មាត្រា ១០១៩)**។

៣. ការកាត់កាល់ស្នុំកូនពេញលេញ

ការកាត់កាល់ស្នុំកូនពេញលេញ ត្រូវគោរពទៅតាមនីតិវិធីដែលកំណត់នៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីបណ្តឹងទាក់ទងនឹងឋានៈបុគ្គល **(មាត្រា ៣ ចំណុច ជ. នៃច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីបណ្តឹងទាក់ទងនឹងឋានៈបុគ្គល)** *ហើយមានអានុភាពផ្តាច់ទំនាក់ទំនងញាតិរវាងកូនសុំជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម។*

៣.១. លក្ខខណ្ឌនៃការកាត់កាល់ស្នុំកូនពេញលេញ

-លក្ខខណ្ឌទម្រង់ ៖

*ការកាត់កាល់ស្នុំកូនពេញលេញ ត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈបណ្តឹងទាមទារកាត់កាល់ តាមបញ្ញត្តិមាត្រា **១០១៦** នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី។ អ្នកដែលមានសិទ្ធិដាក់ពាក្យបណ្តឹងនេះរួមមាន ៖ កូនសុំ ឪពុកម្តាយបង្កើត និង តំណាងអយ្យការ។ ដូច្នេះ ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមមិនមានសិទ្ធិដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារកាត់កាល់ តាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០១៦ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីឡើយ។ ក្នុងករណីនេះ តុលាការធ្វើការសម្រេចសេចក្តីដោយចេញជា **សាលក្រម** ។*

-មូលហេតុនៃការកាត់កាល់ ៖

ដើម្បីអាចកាត់កាល់ស្នុំកូនពេញលេញបាន ត្រូវមានមូលហេតុចំនួនពីរយ៉ាង ដែលត្រូវតែបំពេញជាដាច់ខាត ៖

១. មានការធ្វើបាបដោយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ចោះបង់កូនសុំចោលដោយគំនិតទុច្ចរិត ឬ ហេតុផ្សេងៗទៀតដែលបំពានផលប្រយោជន៍របស់កូនសុំយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ។

២. ឪពុកម្តាយបង្កើតអាចគ្រប់គ្រងថែរក្សាដោយសមរម្យ។

៣.២. អានុភាពនៃការកាត់កាល់ស្នុំកូនពេញលេញ

*ការកាត់កាល់ស្នុំកូនពេញលេញ មានអានុភាពផ្តាច់ញាតិភាពរវាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ជាមួយនឹងកូនសុំ ហើយញាតិភាពរវាងកូនសុំ និងឪពុកម្តាយបង្កើត ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើត ត្រូវកើតឡើងវិញ គិតចាប់ពីថ្ងៃកាត់កាល់ **(មាត្រា ១០១៧)**។*

ផ្នែកទី ២. ស្នុំកូនធម្មតា

មិនខុសប្លែកពីករណីស្នុំកូនពេញលេញឡើយ ការបង្កើតស្នុំកូនធម្មតា ត្រូវអនុលោមទៅតាមលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់នៅក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណី ក៏ប៉ុន្តែស្នុំកូននេះមិនមានអានុភាពបញ្ចប់ញាតិភាពរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយបង្កើត ឡើយ។ ទន្ទឹមនឹងនេះផងដែរ ការកាត់កាល់ស្នុំកូនធម្មតាអាចធ្វើទៅបាន តាមរបៀបពីរយ៉ាង ខុសប្លែកពីការកាត់កាល់ស្នុំកូនពេញលេញ។

១. ការបង្កើតស្នាំកូនធម្មតា

ដើម្បីបង្កើតស្នាំកូនធម្មតា លក្ខខណ្ឌមួយចំនួនត្រូវតែបំពេញ ជាពិសេសគឺត្រូវបង្កើតឡើងដោយសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ។

១.១. លក្ខខណ្ឌទម្រង់

ពាក្យសុំបង្កើតស្នាំកូនធម្មតា ត្រូវដាក់ដោយបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុក ឬម្តាយចិញ្ចឹមជាមួយនឹងបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ ទៅតុលាការនៃលំនៅឋានរបស់អ្នកដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ (មាត្រា ១ កថាខណ្ឌទី ១, តារាងឧបសម្ព័ន្ធ ផ្នែក ៤ - ៩ ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង)។ ក្នុងករណីបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ គឺជាអនីតិជន ត្រូវឱ្យអ្នកមានអំណាចមេបា ឬអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដាក់ពាក្យសុំខាងលើនេះ **(មាត្រា ១០២០)**។ នៅក្នុងការវិនិច្ឆ័យសេចក្តីលើរឿងនេះ តុលាការធ្វើការសម្រេចសេចក្តីដោយចេញជា **ដីកាសម្រេច** ផ្នែកតាមច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង។

១.២. លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងកូនសុំ

ក្រមរដ្ឋប្បវេណីមិនបានកំណត់ពីអាយុអប្បបរមានៃកូនសុំ ដើម្បីអាចក្លាយជាកូនសុំធម្មតាបាននោះទេ។ ក៏ប៉ុន្តែ មាត្រា ១០២០ កថាខណ្ឌទី ១ វាក្យខណ្ឌទី ២ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី តម្រូវឱ្យ៖

-បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ មិនត្រូវជាបុព្វញ្ញាតិរបស់បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមឡើយ។

-បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ មិនត្រូវមានអាយុច្រើនជាងបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមឡើយ។

ជាធម្មតា ប្រសិនបើបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំជាអនីតិជន អ្នកដែលត្រូវផ្តល់ការយល់ព្រមទៅនឹងការបង្កើតស្នាំកូនធម្មតា គឺអ្នកតំណាងតាមច្បាប់កំណត់របស់អនីតិជន ពោលគឺ អ្នកមានអំណាចមេបា ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើអនីតិជននោះបានដល់អាយុ ១៥ ឆ្នាំ ហើយត្រូវតែទទួលការយល់ព្រមពីអនីតិជននោះផង ទើបអាចបង្កើតស្នាំកូនធម្មតាបាន **(មាត្រា ១០២៤ កថាខណ្ឌទី ៣)**។

លើសពីនេះទៀត ប្រសិនបើបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ គឺជាអនីតិជន ភាពចាំបាច់ពិសេសនៃការបង្កើតស្នាំកូនដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូនសុំ គឺជាមូលដ្ឋានដ៏សំខាន់ ដើម្បីឱ្យតុលាការសម្រេចសេចក្តីឱ្យបង្កើតស្នាំកូនធម្មតាបាន **(មាត្រា ១០២៤ កថាខណ្ឌទី ១)** ។ នៅក្នុងការវិនិច្ឆ័យពីស្ថានភាពនេះ តុលាការត្រូវសួរយោបល់របស់ឪពុក ឬ ម្តាយម្នាងទៀតរបស់អនីតិជនដែលមិនមានអំណាចមេបាលើអនីតិជន ព្រមទាំងសួរយោបល់របស់អនីតិជននោះផ្ទាល់តែម្តង ប្រសិនបើអនីតិជននោះអាចបង្ហាញឆន្ទៈបាន។

ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ នៅក្នុងករណីដែលបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំគឺជានីតិជន តុលាការនឹងសម្រេចឱ្យបង្កើតស្នាំកូនធម្មតា បើពិនិត្យឃើញថាមានឆន្ទៈពិតប្រាកដ ក្នុងការបង្កើតទំនាក់ទំនងស្នាំកូនធម្មតាជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម **(មាត្រា ១០២៣ កថាខណ្ឌទី ១)**។

១.៣. លក្ខខណ្ឌទាក់ទងនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម

តាមក្រមរដ្ឋប្បវេណី បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមត្រូវតែមានអាយុចាប់ពី ២៥ ឆ្នាំ ឡើងទៅ ហើយមិនត្រូវជាបច្ចាញ្ញាតិ និងត្រូវមានអាយុច្រើនជាងបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ **(មាត្រា ១០២០ កថាខណ្ឌទី ១)**។

ជាមួយគ្នានេះ បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុក ឬម្តាយចិញ្ចឹម អាចជាបុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធក៏បាន ឬជាបុគ្គលដែលមិនមានសហព័ទ្ធក៏បានដែរ។ ប្រសិនបើជាបុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធ គឺចាំបាច់ត្រូវតែមានការយល់ព្រមពីសំណាក់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀតផង ទើបសហព័ទ្ធម្ខាងអាចដាក់ពាក្យសុំបង្កើតស្នាំកូនធម្មតាបាន។ ក៏ប៉ុន្តែ បើបុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធ ហើយមានបំណងសុំកូនដែលជាអនីតិជន មាត្រា ១០២១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី តម្រូវឱ្យសហព័ទ្ធទាំងពីរនាក់ដាក់ពាក្យសុំបង្កើតស្នាំកូនធម្មតាដោយសហការគ្នា។ ការទាមទារយ៉ាងដូច្នេះ គឺដើម្បីរក្សាស្ថិរភាពគ្រួសារ និងធានាបរិស្ថានទំនុកបម្រុងកុមារដែលមានលំនឹងល្អ។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើសហព័ទ្ធម្ខាងមិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈបាន ដូចជាករណីមានជម្ងឺផ្នែកស្មារតី ជាដើម ការដាក់ពាក្យសុំបង្កើតស្នាំកូនធម្មតាអាចធ្វើឡើងដោយសហព័ទ្ធតែម្ខាងបាន។ ដូចគ្នាដែរ ប្រសិនបើជាការសុំបង្កើតស្នាំកូនធម្មតាជាមួយនឹងកូនជាអនីតិជនរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត ការដាក់ពាក្យសុំនឹងត្រូវធ្វើដោយសហព័ទ្ធតែម្ខាងប៉ុណ្ណោះ **(មាត្រា ១០២១ និង មាត្រា ១០២២)**។

ក្រៅពីនេះទៀត បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមត្រូវតែមានឆន្ទៈពិតប្រាកដ ក្នុងការបង្កើតទំនាក់ទំនងស្នាំកូន។ ក្នុងន័យនេះ បើតុលាការយល់ឃើញថា ស្នាំកូនត្រូវបានបំពាន ក្នុងគោលបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងបុគ្គលដែលមានភេទផ្សេងគ្នា ឬ ដូចគ្នា ឬក្នុងគោលបំណងមិនត្រឹមត្រូវផ្សេងទៀត តុលាការនឹងមិនចេញសេចក្តីសម្រេចបង្កើតស្នាំកូនធម្មតាឡើយ **(មាត្រា ១០២៣ កថាខណ្ឌទី ២)**។

ជាងនេះទៅទៀត អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន អាចដាក់ពាក្យសុំបង្កើតស្នាំកូនធម្មតា ដោយយកអនីតិជនដែលនៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់ខ្លួនមកធ្វើជាកូនសុំធម្មតាបាន។ ដូចគ្នាដែរ អ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅក៏អាចដាក់ពាក្យសុំបង្កើតស្នាំកូនធម្មតា ដោយយកជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលទូទៅរបស់ខ្លួន ធ្វើជាកូនសុំបានដែរ។ នៅក្នុងស្ថានភាពបែបនេះ តុលាការនឹងអាចសម្រេចឱ្យបង្កើតស្នាំកូនធម្មតាបាន តែក្នុងករណីដែលមានការអនុវត្តត្រឹមត្រូវ ក្នុងការគ្រប់គ្រងថែរក្សា និងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជននៅក្រោមអាណាព្យាបាល ក្នុងពេលកន្លងមក **(មាត្រា ១០២៥)**។

២. អានុភាពនៃស្នាំកូនធម្មតា

ដូចដែលបានបញ្ជាក់នៅខាងលើរួចហើយ ញាតិភាពរវាងកូនសុំ និងឪពុកម្តាយបង្កើតនៅតែបន្តអត្ថិភាពជាដដែល។ ដូច្នេះ ឪពុកម្តាយបង្កើត និង កូនសុំធម្មតា មានសិទ្ធិបន្តសន្តតិកម្មពីគ្នាទៅវិញទៅមកជាធម្មតា **(មាត្រា ១០២៦)**។

ព្រមពេលជាមួយគ្នានេះ ញាតិភាពរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមត្រូវបានបង្កើតឡើង។ មិនខុសប្លែកពីកូនសុំពេញលេញឡើយ កូនសុំធម្មតាមានសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចដូចគ្នានឹងកូនបង្កើតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមដែរ នៅក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម **(មាត្រា ១០២៧)**។

លើសពីនេះទៀត កូនសុំធម្មតាអាចប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមក៏បាន ឬនាមត្រកូលមុនសុំកូនក៏បានដែរ។ ប្រសិនបើកូនសុំជាអនីតិជន កូនសុំនោះត្រូវស្ថិតក្រោមអំណាចមេបារបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលជាស្នំកូនរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត កូនសុំជាអនីតិជនត្រូវស្ថិតក្រោមអំណាចមេបារួមរបស់សហព័ទ្ធទាំងសងខាង។

ផ្ទុយពីករណីស្នំកូនពេញលេញ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីមិនតម្រូវឱ្យធ្វើបញ្ជីកំណើតថ្មីទេ ក្រោយពេលបង្កើតស្នំកូនធម្មតាហើយនោះ។ មាត្រា ១០៣៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី គ្រាន់តែតម្រូវឱ្យសរសេរការបង្កើតស្នំកូនធម្មតា នៅលើរឹមទំព័រនៃបញ្ជីកំណើតដើមរបស់កូនសុំតែប៉ុណ្ណោះ **(មាត្រា ១០៣៣)**។

៣. ការកាត់កាល់ស្នំកូនធម្មតា

ខុសប្លែកពីការកាត់កាល់ស្នំកូនពេញលេញ ស្នំកូនធម្មតាអាចត្រូវកាត់កាល់តាមពីររបៀបក៏ប៉ុន្តែការកាត់កាល់ស្នំកូនធម្មតានាំឱ្យមានអានុភាព ដូចជាការកាត់កាល់ស្នំកូនពេញលេញដែរ។

៣.១. វិធីកាត់កាល់ស្នំកូនធម្មតា

ការកាត់កាល់ស្នំកូនធម្មតាអាចធ្វើបានយ៉ាងងាយស្រួល កាលបើមានការព្រមព្រៀងរវាងភាគីនៃស្នំកូន ហើយនៅក្នុងករណីដែលភាគីម្ខាងនៃស្នំកូនមានបំណងកាត់កាល់ជាឯកតោភាគី គាត់ត្រូវតែដាក់ពាក្យបណ្តឹង។

៣.១.១. ការកាត់កាល់ស្នំកូនធម្មតាតាមការព្រមព្រៀង

ក្រោយពីបានបង្កើតស្នំកូនធម្មតាហើយ ភាគីនៃស្នំកូនអាចព្រមព្រៀងគ្នាដើម្បីកាត់កាល់ស្នំកូននេះបាន **(មាត្រា ១០២៨ កថាខណ្ឌទី ១)**។ ក្នុងករណីនេះ ភាគីទាំងសងខាងនៃស្នំកូនត្រូវដាក់ពាក្យសុំទៅតុលាការនៃលំនៅឋានរបស់កូនសុំ (**មាត្រា ៤ កថាខណ្ឌទី ១, តារាងឧបសម្ព័ន្ធផ្នែកទី ៤-១០ នៃច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង**)។ តុលាការនឹងធ្វើការសម្រេចសេចក្តី ដោយចេញជា **ដីកាសម្រេច** យោងទៅតាមច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីនៃរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង។

ម្យ៉ាងវិញទៀត នៅក្នុងករណីដែលកូនសុំគឺជាអនីតិជន ពាក្យសុំព្រមព្រៀងកាត់កាល់ត្រូវធ្វើឡើងដោយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង បុគ្គលដែលត្រូវក្លាយជាអ្នកតំណាងដែលច្បាប់កំណត់របស់អនីតិជននោះ ក្រោយពេលកាត់កាល់។ ជាទូទៅ បុគ្គលដែលនឹងក្លាយទៅជាអ្នកតំណាងដែលច្បាប់កំណត់របស់អនីតិជន គឺជាឪពុកម្តាយបង្កើតរបស់អនីតិជននោះតែម្តង ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើឪពុកម្តាយបង្កើតរបស់អនីតិជនបានលែងលះគ្នា អ្នកទាំងពីរត្រូវពិភាក្សាគ្នាដើម្បីកំណត់ថា តើនរណានឹង

ក្លាយជាអ្នកមានអំណាចមេបាលើអនីតិជន ហើយបើការពិភាក្សាមិនអាចធ្វើបានទេ តុលាការជាអ្នកកំណត់ថាឱ្យឪពុកបង្កើត ឬ ម្តាយបង្កើតដែលនឹងក្លាយជាអ្នកមានអំណាចមេបាលើកូន។

ក្នុងអត្ថន័យប្រហាក់ប្រហែលទៅនឹងការបង្កើតស្ថុកូនធម្មតាដែរ ក្រមរដ្ឋ-ប្បវេណីតម្រូវឱ្យកូនសុំជាអនីតិជនដែលមានអាយុដល់ ១៥ ឆ្នាំ ផ្តល់ការយល់ព្រមទៅនឹងការកាត់កាល់នេះផង ទើបបាន។ ក្រៅពីនេះ នៅពេលដែលអនីតិជនអាចបង្ហាញឆន្ទៈបាន តុលាការត្រូវសួរយោបល់របស់អនីតិជននោះផង ពាក់ព័ន្ធនឹងការកាត់កាល់ស្ថុកូនធម្មតា។

នៅខាងផ្នែកភាគីនៃឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមវិញ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីបានតម្រូវឱ្យសហព័ទ្ធទាំងសងខាងដែលជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម តាមរយៈការដាក់ពាក្យសុំបង្កើតស្ថុកូនដោយសហការគ្នា ត្រូវដាក់ពាក្យសុំកាត់កាល់នេះជាមួយគ្នា លើកលែងតែសហព័ទ្ធណាម្នាងមិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈខ្លួនបាន **(មាត្រា ១០២៩)**។

ក្រោយពីបានទទួលពាក្យសុំកាត់កាល់តាមការព្រមព្រៀងនេះ តុលាការត្រូវពិនិត្យមើលថាតើភាគីពិតជាមានឆន្ទៈក្នុងការរំលាយទំនាក់ទំនងស្ថុកូនដែរឬទេ ដើម្បីធ្វើការសម្រេចសេចក្តី **(មាត្រា ១០៣០)**។

៣.១.២. ការកាត់កាល់ស្ថុកូនធម្មតាតាមពាក្យបណ្តឹងរបស់ភាគីម្នាង

ផ្ទុយពីករណីខាងលើ ប្រសិនបើមិនអាចទទួលបានការព្រមព្រៀងក្នុងការស្នើសុំកាត់កាល់ស្ថុកូនធម្មតាទេ ភាគីម្នាងនៃស្ថុកូនធម្មតាអាចដាក់ ***ពាក្យបណ្តឹងទាមទារកាត់កាល់ស្ថុកូនធម្មតា*** បាន ដោយយោងទៅតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីបណ្តឹងទាក់ទងនឹងឋានៈបុគ្គល (មាត្រា ៣ ចំណុច ឈ នៃច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីបណ្តឹងទាក់ទងនឹងឋានៈបុគ្គល)។ ក្នុងករណីនេះ តុលាការធ្វើការសម្រេចសេចក្តី ដោយចេញជា **សាលក្រម** ។

យោងតាមអត្ថន័យនៃមាត្រា ១០៣១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ភាគីខាងឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារកាត់កាល់បាន ហើយភាគីខាងកូនសុំធម្មតាក៏អាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារកាត់កាល់បានដែរ។

ប្រសិនបើកូនសុំជាអនីតិជននៅឡើយ អ្នកដែលនឹងក្លាយជាអ្នកតំណាងតាមច្បាប់កំណត់របស់កូនសុំ គឺជាអ្នកដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារកាត់កាល់នេះ។ ជាងនេះទៅទៀត បើកូនសុំបានដល់អាយុ ១៥ ឆ្នាំហើយ ត្រូវតែមានការយល់ព្រមពីអនីតិជននោះផងទើបបាន។

ក្នុងន័យដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជន ក្រមរដ្ឋប្បវេណីបានធ្វើការហាមឃាត់ការដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារកាត់កាល់ ពីសំណាក់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ប្រសិនបើកូនសុំនៅជាអនីតិជននៅឡើយ **(មាត្រា ១០៣១ កថាខណ្ឌទី ២)**។

ជាមួយគ្នានេះ ការទាមទារកាត់កាល់ស្ថុកូនធម្មតាត្រូវតែមានមូលហេតុដូចបានចែងនៅមាត្រា ១០៣១ កថាខណ្ឌទី ១ ពោលគឺ៖

-បើត្រូវបានបោះបង់ចោល ដោយភាគីម្នាងទៀត ដោយទុច្ចរិត។

-បើមិនច្បាស់ ក្នុងរំឭងពេលយ៉ាងតិច ១ ឆ្នាំ ថា ភាគីម្ខាងទៀតនៅរស់ ឬទទួលមរណភាព។

-បើមានហេតុធ្ងន់ធ្ងរផ្សេងទៀត ដែលនាំឱ្យពិបាកក្នុងការបន្តសុំកូន។

៣.២. អានុភាពនៃការកាត់កាល់ស្មុំកូនធម្មតា

មិនខុសប្លែកពីអានុភាពនៃការកាត់កាល់ស្មុំកូនពេញលេញទេ ការកាត់កាល់ស្មុំកូនធម្មតា មិនមានអានុភាពប្រតិសកម្ម **(ភាពធាក់ថយក្រោយ)** ឡើយ បានសេចក្តីថា ការកាត់កាល់មានអានុភាពបញ្ចប់ស្មុំកូនធម្មតា គិតចាប់ពីពេលកាត់កាល់តទៅ។ ដូច្នេះ ទំនាក់ទំនងញាតិរវាងកូនសុំ និង ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ត្រូវបញ្ចប់នៅពេលនោះ។ ក៏ប៉ុន្តែ កូនសុំនៅតែអាចប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមបាន **(មាត្រា ១០៣២)**។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូង .....

ដីកាសម្រេចលេខ: .....

ថ្ងៃទី ..... ខែ..... ឆ្នាំ .....

ដីកាសម្រេចបង្កើតស្នំកូនពេញលេញ

យើង ..... ចៅក្រមនៃសាលាដំបូង .....។

-បានឃើញ មាត្រា ៣ និងមាត្រាពាក់ព័ន្ធនៃច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីនៃរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី ដែលមិនមែនជាបណ្តឹងដែលប្រកាសឱ្យប្រើតាមព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១០/ ០១៣ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១០។

-បានឃើញ មាត្រា ១០០៧ និងមាត្រាពាក់ព័ន្ធនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលប្រកាសឱ្យ ប្រើតាមព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ ។

-បានឃើញ សំណុំរឿងរដ្ឋប្បវេណីលេខ ..... ចុះថ្ងៃទី ..... ខែ ..... ឆ្នាំ ..... ។

អ្នកជាក់ពាក្យសុំ ៖

១. ឈ្មោះ ..... ភេទ..... អាយុ ..... សញ្ជាតិ ..... មុខរបរ ..... មានទីលំនៅផ្ទះលេខ ..... ផ្លូវលេខ ..... សង្កាត់ ..... ខណ្ឌ ..... ខេត្ត/រាជធានី ឪពុកឈ្មោះ ..... ម្តាយឈ្មោះ ..... ។

២. ឈ្មោះ ..... ភេទ..... អាយុ ..... សញ្ជាតិ ..... មុខរបរ ..... មានទីលំនៅផ្ទះលេខ ..... ផ្លូវលេខ ..... សង្កាត់ ..... ខណ្ឌ ..... ខេត្ត/រាជធានី ឪពុកឈ្មោះ ..... ម្តាយឈ្មោះ ..... ។

ឪពុកម្តាយបង្កើត ៖

១. ឈ្មោះ ..... ភេទ..... អាយុ ..... សញ្ជាតិ ..... មុខរបរ ..... មានទីលំនៅផ្ទះលេខ ..... ផ្លូវលេខ ..... សង្កាត់ ..... ខណ្ឌ ..... ខេត្ត/រាជធានី ឪពុកឈ្មោះ ..... ម្តាយឈ្មោះ ..... ។

២. ឈ្មោះ ..... ភេទ..... អាយុ ..... សញ្ជាតិ ..... មុខរបរ ..... មានទីលំនៅផ្ទះលេខ ..... ផ្លូវលេខ ..... សង្កាត់ ..... ខណ្ឌ ..... ខេត្ត/រាជធានី ឪពុកឈ្មោះ ..... ម្តាយឈ្មោះ ..... ។

កូនឈ្មោះ ៖ ..... ភេទ..... អាយុ ..... សញ្ជាតិ ..... មុខរបរ ..... មានទីលំនៅផ្ទះលេខ ..... ផ្លូវលេខ ..... សង្កាត់ ..... ខណ្ឌ ..... ខេត្ត/រាជធានី ឪពុកឈ្មោះ ..... ម្តាយឈ្មោះ ..... ។

ខ្លឹមសារនៃដីកាសម្រេចដែលអ្នកជាក់ពាក្យសុំទាមទារ ៖ បង្កើតសុំកូនពេញលេញរវាងឈ្មោះ **ក.** ភេទ ... កើតថ្ងៃទី.... ខែ ..... ឆ្នាំ ..... ឈ្មោះ **ខ.** ភេទ ... កើតថ្ងៃទី ... ខែ ... ឆ្នាំ ... ដែលមានហាន:ជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង ឈ្មោះ **គ.** ភេទ ... កើតថ្ងៃទី..... ខែ ..... ឆ្នាំ ..... ដែលមានហាន:ជាកូនសុំ។

សំអាងហេតុ

យោងតាមលទ្ធផលនៃការសាកសួរសាមីភាគី និង ពិនិត្យភស្តុតាងដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿង យើញថា ៖

១. អ្នកដាក់ពាក្យសុំឈ្មោះ **ក.** ភេទប្រុស កើតនៅថ្ងៃទី .... ខែ ..... ឆ្នាំ..... ដោយមានសំបុត្រកំណើតលេខ .... ចុះថ្ងៃទី ... ខែ ... ឆ្នាំ ... ជាប្តី និង ឈ្មោះ **ខ.** ភេទស្រី កើតថ្ងៃទី ... ខែ ... ឆ្នាំ ... គឺជាសហព័ន្ធនឹងគ្នា ដោយមានសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍លេខ ... ចុះថ្ងៃទី ... ខែ ... ឆ្នាំ ... ។ ឈ្មោះ **គ.** ភេទ ... កើតនៅថ្ងៃទី .... ខែ ... ឆ្នាំ .... ដោយមានសំបុត្រកំណើតលេខ ... ចុះថ្ងៃទី ... ខែ ... ឆ្នាំ ...។ អ្នកដាក់ពាក្យសុំឈ្មោះ **ក.** មានអាយុ ... និងឈ្មោះ **ខ.** មានអាយុ ... ពោលគឺមានអាយុលើសឈ្មោះ **គ.** លើសពី ២០ ឆ្នាំ។ ដូច្នេះ អ្នកដាក់ពាក្យសុំមានលក្ខណសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបង្កើតសុំកូនពេញលេញ តាមមាត្រា ១០០៨ មាត្រា ១០០៩ និង មាត្រា ១០១០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី។

២. ឈ្មោះ **ង.** និង ឈ្មោះ **ច.** ត្រូវជាឪពុកម្តាយបង្កើតរបស់ឈ្មោះ **គ.** បានយល់ព្រមឱ្យឈ្មោះ **គ.** ទៅឈ្មោះ **ក.** និង ឈ្មោះ **ខ.** ចិញ្ចឹមធ្វើជាកូនសុំពេញលេញ ដោយសារតែពួកខ្លួនមិនមានលទ្ធភាពសមរម្យក្នុងការចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាឈ្មោះ **គ.**។

៣. បន្ទាប់ពីឈ្មោះ **ក.** និង ឈ្មោះ **ខ.** បានសាកល្បងចិញ្ចឹមឈ្មោះ **គ.** អស់រយៈពេល ... កន្លងមក យើញថា ឈ្មោះ **ក.** និង ឈ្មោះ **ខ.** បានរស់នៅចុះសម្រុងជាមួយនឹងឈ្មោះ **គ.**។

៤. មានស្ថានភាពគ្រប់គ្រាន់ដែលជាមូលដ្ឋានក្នុងការបង្កើតសុំកូនពេញលេញ សមស្របទៅតាមផលប្រយោជន៍កូន។

៥. យោងតាមមាត្រា ២២ នៃច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីនៃរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹង ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីគឺជាបន្ទុករបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំ។

សេចក្តីសម្រេចបញ្ចប់

១. បង្កើតសុំកូនពេញលេញ រវាងឈ្មោះ **ក.** ភេទ ... កើតថ្ងៃទី.... ខែ ..... ឆ្នាំ ..... ឈ្មោះ **ខ.** ភេទ ... កើតថ្ងៃទី ... ខែ ... ឆ្នាំ ... ដែលមានហាន:ជាឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និង ឈ្មោះ **គ.** ភេទ ... កើតថ្ងៃទី..... ខែ ..... ឆ្នាំ ..... ដែលមានហាន:ជាកូនសុំ។

២. ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីជាបន្ទុករបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំ។

ចៅក្រម

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូង .....

ដីកាសម្រេចលេខ: .....

ថ្ងៃទី ..... ខែ..... ឆ្នាំ .....

ដីកាសម្រេចបង្កើតស្នំកូនធម្មតា

យើង ..... ចៅក្រមនៃសាលាដំបូង .....។

-បានឃើញ មាត្រា ៣ និងមាត្រាពាក់ព័ន្ធនៃច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីនៃរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី ដែលមិនមែនជាបណ្តឹងដែលប្រកាសឱ្យប្រើតាមព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧១០/ ០១៣ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ២០១០។

-បានឃើញ មាត្រា ១០២០ និងមាត្រាពាក់ព័ន្ធនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ដែលប្រកាសឱ្យប្រើតាមព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ ។

-បានឃើញ សំណុំរឿងរដ្ឋប្បវេណីលេខ ..... ចុះថ្ងៃទី ..... ខែ ..... ឆ្នាំ ..... ។

អ្នកជាក់ពាក្យសុំ ៖

១. ឈ្មោះ ..... ភេទ..... អាយុ ..... សញ្ជាតិ ..... មុខរបរ ..... មានទីលំនៅផ្ទះលេខ ..... ផ្លូវលេខ ..... សង្កាត់ ..... ខណ្ឌ ..... ខេត្ត/រាជធានី ឪពុកឈ្មោះ ..... ម្តាយឈ្មោះ ..... ។

២. ឈ្មោះ ..... ភេទ..... អាយុ ..... សញ្ជាតិ ..... មុខរបរ ..... មានទីលំនៅផ្ទះលេខ ..... ផ្លូវលេខ ..... សង្កាត់ ..... ខណ្ឌ ..... ខេត្ត/រាជធានី ឪពុកឈ្មោះ ..... ម្តាយឈ្មោះ ..... ។

ខ្លឹមសារនៃដីកាសម្រេចដែលអ្នកជាក់ពាក្យសុំចាមចារ ៖ បង្កើតស្នំកូនធម្មតារវាងឈ្មោះ **ក.** ភេទ ..... កើតថ្ងៃទី.... ខែ ..... ឆ្នាំ ..... ដែលមានហាន:ជាម្តាយចិញ្ចឹម និង ឈ្មោះ **ខ.** ភេទ ... កើតថ្ងៃទី..... ខែ ..... ឆ្នាំ ..... ដែលមានហាន:ជាកូនសុំ។

សំអាងហេតុ

យោងតាមលទ្ធផលនៃការសាកសួរសាមីភាគី និង ពិនិត្យភស្តុតាងដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿង យើញថា ៖

១. អ្នកដាក់ពាក្យសុំឈ្មោះ **ក.** ជាស្ត្រីមេម៉ាយ កើតនៅថ្ងៃទី .... ខែ ..... ឆ្នាំ..... ដោយមានសំបុត្រកំណើតលេខ .... ចុះថ្ងៃទី ... ខែ ... ឆ្នាំ ... ពោលគឺមានអាយុ ..... បានព្រមព្រៀងបង្កើតស្នំកូនធម្មតា ជាមួយនឹងឈ្មោះ **ខ.** នៅ លីវ ដែលកើតនៅថ្ងៃទី .... ខែ ... ឆ្នាំ .... ដោយមានសំបុត្រកំណើតលេខ ... ចុះថ្ងៃទី ... ខែ ... ឆ្នាំ ...។ អ្នកដាក់ពាក្យសុំឈ្មោះ **ខ.** មានអាយុតិចជាងអ្នកដាក់ពាក្យសុំឈ្មោះ **ក.** ហើយក៏មិនមែនជាបុព្វញ្ញាតិរបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំឈ្មោះ **ក.** ដែរ។

២. អ្នកដាក់ពាក្យសុំឈ្មោះ **ក.** និង អ្នកដាក់ពាក្យសុំឈ្មោះ **ខ.** មានឆន្ទៈពិតប្រាកដក្នុងការបង្កើតទំនាក់ទំនងជាម្តាយ និងកូន។

៣. អ្នកដាក់ពាក្យសុំមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបង្កើតស្នំកូនធម្មតាបាន តាមមាត្រា ១០២០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី។

៤. យោងតាមមាត្រា ២២ នៃច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីនៃរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមែនជាបណ្តឹងប្រាក់ប្រដាប់ក្តីគឺជាបន្ទុករបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំ។

សេចក្តីសម្រេចបញ្ចប់

១. បង្កើតស្នំកូនធម្មតា រវាងឈ្មោះ **ក.** ភេទ ... កើតថ្ងៃទី.... ខែ ..... ឆ្នាំ ..... ដែលមានហាន: ជាម្តាយចិញ្ចឹម និង ឈ្មោះ **ខ.** ភេទ ... កើតថ្ងៃទី..... ខែ ..... ឆ្នាំ ..... ដែលមានហាន:ជាកូនស្នំ។

២. ប្រាក់ប្រដាប់ក្តីជាបន្ទុករបស់អ្នកដាក់ពាក្យសុំ។

ចៅក្រម